IETS OVER LANDSLAKKEN UIT DE OMGEVING VAN CAP GRIS-NEZ EN CAP BLANC-NEZ (PAS DE CALAIS), FRANKRIJK

door

Ton de Winter

Van 29 september tot 1 oktober heb ik met nog een aantal mensen gekampeerd op Cap Gris-Nez. Onder andere is gekeken naar de daar voorkomende landslakken. Mede omdat de NMV in mei een excursie naar dit gebied organiseert, leek het mij nuttig hierover iets op schrift te stellen. Alle plaatsnamen die hierna genoemd worden zijn te vinden op de Michelinkaart no. 51 (1: 200000).

Het meest intensief is gezocht in de directe omgeving van Cap Gris-Nez, tot enkele kilometers het binnenland in. De rotskust is hier van Jura-oorsprong. Enkele meters boven de spatzone zijn de eerste landslakken al te vinden tussen zoutminnende planten als Engels gras (Armeria maritima) en Hertshoornsweegbree (Plantage coronopus): Arion intermedius, Helix aspersa, Cochlicella acuta, Vallonia excentrica (1 leeg huisje), en Cernuella virgata. Bovenop de kaap is het aantal soorten wat groter. De meest talrijke soort was op dat moment Cernuelle virgata. De vegetatie, vooral in de wegbermen, ging zwaar gebukt onder het gewicht van deze slakken. Verder hebben we hier gevonden: Cepaea nemoralis, Helix aspersa, Helicella itala, Zonitoides nitidus, Trichia hispida, Trichia striolata, Cochlicella acuta, Ena obscura (1 leeg huisje onder steen), Candidula intersecta, Deroceras reticulatum, Theba pisana. Een soort die ik hier helemaal niet verwacht had is Clausilia dubia. Een flinke populatie van dit dier dit net over de rand van het klif. Blijkens een verspreidingskaartje in Kerney & Cameron (1979) is het een nogal geïsoleerde populatie. De dichtstbijzijnde vindplaatsen zijn de uiterwaarden van onze grote rivieren en oost België.

Niet ver van de kust liggen rondom boerderijen wat stenen muurtjes. De volgende soorten werden hiervan verzameld: Arion c.f. hortensis, Balea perversa, Lauria cylindracea, Discus rotundatus, Trichia hispida, Cochlicopa lubrica, Oxychilus cellarius. Bovendien nog een tweetal kleine bruine naaktslakjes. Deze bleken bij nadere (anatomische) beschouwing tot de soort Deroceras caruanae te behoren.

Ten noorden van Cap Gris-Nez maakt de rotskust plaats voor duinen. Korte tijd hebben we gesnuffeld tussen vochtig grasland bij een duinplas, ongeveer gelegen tussen Tardinghen en Wissant. Hier troffen we Vallonia costata, Pupilla muscorum, Lauria cylindracea, Zonitoides nitidus en Vitrina pellucida aan.

Een bosje op de grens van duin en bouwland, dat onder andere bestond uit Els en Haagbeuk met een ondergroei van overwegend maagdenpalm (Vinca minor) bleek oppervlakkig bekeken niet erg rijk: Arion intermedius, Ena obscura (1 leeg huisje), Aegopinella nitidula, Oxychilus allarius, en Trichia hispida. Een ander, wat groter en ouder bosje, temidden van bouwland gelegen, had nog niet zo lang geleden met de stammen in het water gestaan blijkens de bedekking van de bodem met uitgedroogde waterplanten en dito zoetwaterslakken (vooral Planorbis vortex). Erg opvallend was de rijkdom aan epiphyten, vooral lichenen. Zelfs Baardmos (Usnea spec hing aan de bomen. In het centrum een meertje. Het was ons helaas niet gegund om hier rustig te grasduinen. In deze tijd van het jaar loopt half Frankrijk met geweren door het veld te struinen en is het gevaar om te worden aangeschoten niet denkbeeldig. Geweerschoten en opgewonden stemmen aan de andere kant van het bos dwongen ons ertoe snel vreedzamer oorden op te zoeken. Volgende keer beter.

In de buurt van Escalles begint een kustlijn van witte krijtrotsen, die van dezelfde oorsprong zijn als de beroemde kliffen van Dover aan de overkant van het Kanaal. Cap Blanc-Nez is met 133 meter het hoogste punt. Erg veel slakken heb ik

er niet kunnen vinden: Cernuella virgata, Ena obscura (leeg), Helix aspersa, Lauria cylindracea, Trichia hispida, Trichia striolata, Monacha cantiana, Helicella itala en Discus rotundatus. Op het strand is er voor de liefhebbers van fossielen veel te vinden, vooral tussen Wissant en Escalles. Het kost weinig moeite om tientallen Ammonieten, Belemnieten, Brachiopoden en andere organismen uit de Krijtperiode te verzamelen.

Hoewel de aangekondigde excursie in mei vooral gericht is op mariene mollusken is er ook voor de liefhebber van landslakken genoeg te doen. Bovenstaande opsomming is natuurlijk verre van volledig. Bovendien zijn er enkele zeer fraaie krijtbossen in de buurt, zoals het Forêt de Boulogne.

LITERATUUR

KERNEY, M.P. & R.A.D. CAMERON, 1979. A field guide to the land snails of Britain and North-West Europe: 1- 288. Londen.